JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

JULIANE KOKOTT

13 päivänä heinäkuuta 2006 [1]

I Johdanto

1. Vuonna 1996 sekä Alankomaiden että Yhdistyneen kuningaskunnan kalastuslaivastoista siirrettiin kaksi alusta Argentiinaan. Yhteisö on myöntänyt näihin toimiin tukea yhteensä 7 464 585,60 ecua. Komission mukaan nämä tuet eivät ole kuitenkaan olleet tarkoituksenmukaisia, koska vastaajina olevat jäsenvaltiot ovat ottaneet uusia aluksia kalastuskäyttöön siirrettyjen alusten tilalle. Komissio on pannut tästä syystä vireille nyt esillä olevat jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevat menettelyt, jotka ovat oikeudellisesti pääasiallisesti samanlaisia. Seuraavassa osoitan kuitenkin, että komissio esittää vireille panemiensa menettelyjen perusteeksi väärän oikeudellisen perustan.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

2. Jotta kalastusaluksia voidaan käyttää kalastukseen, ne tarvitsevat aluskohtaisen kalastuslisenssin. Yhteisön lainsäädännössä säädettiin tällaisesta lisenssistä ensimmäisen kerran yhteisön kalastus- ja vesiviljelyjärjestelmän perustamisesta 20 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3760/92 [2] (jäljempänä kalastusasetus) 5 artiklassa, jossa säädetään seuraavaa:

"1. Neuvosto päättää perustamissopimuksen 43 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti 31 joulukuuta 1993 mennessä viimeistään 1 tammikuuta 1995 voimaan tulevasta yhteisön järjestelmästä, jossa määrätään säännöt jäsenvaltioiden tulevaisuudessa myöntämissä ja hoitamissa kalastuslisenseissä ilmoitettavista vähimmäistiedoista.

Jäsenvaltioiden on yhteisön järjestelmän voimaantulopäivästä lähtien otettava käyt-

1 – Alkuperäinen kieli: saksa.

2 – (EYVL L 389, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna Norjan kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu, tehdyllä asiakirjalla, Liite I: Luettelo, josta määrätään liittymisasiakirjan 29 artiklassa – X Kalastus (EYVL 1994, C 241, s. 189). Asetus korvattiin 1.1.2003 elollisten vesiluonnonvarojen säilyttämisestä ja kestävästä hyödyntämisestä yhteisessä kalastuspolitiikassa 20 päivänä joulukuuta 2002 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2371/2002 (EYVL L 358, s. 59).

töön kansalliset kalastuslisenssijärjestelmät. Jollei toisin säädetä, kaikilla yhteisön kalastusaluksilla on oltava aluskohtainen kalastuslisenssi.

Kyseisten järjestelyjen soveltaminen ei rajoita minkään yhteisön tasolla mahdollisesti olemassaolevan erityisjärjestelmän tai nykyisten ja tulevien kansainvälisten sopimusten edellyttämien erityisjärjestelmien soveltamista.

2. Lisenssijärjestelmiä sovelletaan kaikkiin yhteisön kalastusaluksiin, jotka toimivat yhteisön kalastusvyöhykkeellä, kolmansien maiden vesillä tai avomerellä. Vähimmäistietoja koskevia yhteisön vaatimuksia sovelletaan samaten kolmansien maiden kalastusaluksiin, jotka kalastavat yhteisön kalastusvyöhykkeellä kansainvälisissä sopimuksissa määrätyissä tapauksissa."

3. Aluskohtaisista kalastuslisensseistä säädetään yksityiskohtaisemmin yhteisön järjestelmän perustamisesta kalastuslisensseihin sisällytettäviä vähimmäistietoja koskevien sääntöjen vahvistamiseksi 20 päivänä joulukuuta 1993 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3690/93 [3] (jäljempänä vähimmäistietoja koskeva asetus). Nyt esillä olevien asioiden kannalta merkityksellisissä asetuksen säännöksissä säädetään seuraavaa:

"1 artikla

1. Perustetaan asetuksen (ETY) N:o 3760/92 5 artiklassa tarkoitettu yhteisön järjestelmä kalastuslisensseihin sisällytettäviä vähimmäistietoja koskevista säännöistä.

2. Kaikilla yhteisön kalastusaluksilla on oltava alukseen liittyvä kalastuslisenssi.

3. Kalastuslisenssiä on jatkuvasti säilytettävä aluksella.

4. Kalastusaluksia kielletään pyytämästä ja pitämästä aluksella, jälleenlaivaamasta tai purkamasta aluksesta kalaa silloin, kun alukselle ei ole myönnetty kalastuslisenssiä tai silloin, kun lisenssi on peruutettu tai keskeytetty.

– –

3 – (EYVL L 341, s. 93). Asetus kumottiin yhteisön järjestelmän perustamisesta kalastuslisensseihin sisällytettäviä vähimmäistietoja koskevien sääntöjen vahvistamiseksi annetun asetuksen (EY) N:o 3690/93 kumoamisesta 25 päivänä huhtikuuta 2006 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 700/2006 (EUVL L 122, s. 1) ja korvattiin kalastuslisenssien hallinnoinnista ja niihin sisällytettävistä vähimmäistiedoista 3 päivänä elokuuta 2005 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1281/2005 (EUVL L 203, s. 3).

3 artikla

Lippuvaltiona olevan jäsenvaltion on hoidettava kalastuslisenssejä ja myönnettävä ne lippunsa alla purjehtiville kalastusaluksille noudattaen asetuksen (ETY) N:o 3760/92 11 artiklassa annettuja säännöksiä.

– –

5 artikla

Lippuvaltiona olevan jäsenvaltion on keskeytettävä määräajaksi tai kokonaan kalastuslisenssit niiltä aluksilta, jotka väliaikaisesti poistetaan käytöstä ja peruutettava kalastuslisenssit niiltä aluksilta, jotka ovat lopettaneet kalastustoiminnan lopullisesti."

4. Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklassa mainitussa kalastusasetuksen 11 artiklassa neuvosto velvoitetaan vahvistamaan yhteisön laivastoa koskevan rakenneuudistuksen tavoitteet:

"Neuvosto vahvistaa I osaston osalta, useaksi vuodeksi kerrallaan ja ensimmäisen kerran viimeistään 1 tammikuuta 1994, perustamissopimuksen 43 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti tavoitteet ja yksityiskohtaiset säännöt, joilla pyritään saamaan aikaan yhteisön kalatalousalaa koskeva rakenneuudistus kestävän tasapainon saavuttamiseksi kalavarojen ja niiden hyväksikäytön välillä. Tämä rakenneuudistus ottaa tapauskohtaisesti huomioon mahdolliset taloudelliset ja yhteiskunnalliset seuraukset sekä eri kalastusalueiden erityispiirteet."

5. Tämän säännöksen nojalla neuvosto teki yhteisön kalastusalan rakenneuudistuksen tavoitteista ja yksityiskohtaisista säännöistä 1.1.1994 ja 31.12.1996 väliseksi ajanjaksoksi kalavarojen ja niiden hyväksikäytön välisen tasapainon saavuttamiseksi kestävällä tavalla 20.12.1993 päätöksen [4] (jäljempänä rakenneuudistuspäätös). Päätöksessä säädetään seuraavaa:

"1 artikla

1. Kaikkien jäsenvaltioiden kalastuslaivastojen pyyntiponnistuksia vähennetään viimeistään 31 päivään joulukuuta 1996 mennessä:

– pohjakalakantojen pohjatroolausta harjoittavien troolareiden osalta 20 prosentilla,

4 – EYVL 1994, L 10, s. 20.

– bentaalisia kalakantoja pyytävien pohjahara-alusten ja puomitroolareiden osalta 15 prosentilla,

– laivaston muiden osien osalta 0 prosentilla eli siten että pyyntiponnistus ei kasva,

ottaen huomioon siirtymäkauden ohjausohjelmien yhteydessä 31 päivänä joulukuuta 1991 vahvistetut tavoitteet.

2. Vähintään 55 prosenttia 1 kohdassa tarkoitetuista pyyntiponnistuksen rajoituksista on tehtävä kapasiteettia rajoittamalla.

2 artikla

Komissio takaa 1 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden ja yksityiskohtaisten sääntöjen toteuttamisen jäsenvaltioiden kalastuslaivastojen monivuotisten ohjausohjelmien yhteydessä, sellaisina kuin ohjelmat ovat komission 21 päivänä joulukuuta 1992 tehdyillä päätöksillä hyväksyttyinä ja saman menettelyn mukaisesti mahdollisesti muutettuina."

6. Nyt esillä olevan asian kannalta merkityksellisen ajanjaksolle asetetut tavoitteet on vahvistettu Alankomaiden osalta neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4028/86 säädetystä Alankomaiden kalastuslaivaston monivuotisesta ohjausohjelmasta kaudeksi 1993–1996 21.12.1992 tehdyssä komission päätöksessä [5] ja Yhdistyneen kuningaskunnan osalta neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4028/86 säädetystä Yhdistyneen kuningaskunnan kalastuslaivaston monivuotisesta ohjausohjelmasta kaudeksi 1993–1996 21.12.1992 tehdyssä komission päätöksessä. [6]

7. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista keinoista säädetään yhteisön kalastus- ja vesiviljelyalaa sekä niiden tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä koskevien rakenteellisten tukitoimenpiteiden perusteista ja edellytyksistä 21 päivänä joulukuuta 1993 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3699/93 [7] (jäljempänä rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskeva asetus). Nyt esillä olevien tapausten kannalta merkityksellisiä säännöksiä ovat asetuksen 7 ja 8 artikla, joissa säädetään seuraavaa:

5 – EYVL L 401, s. 15.

6 – EYVL L 401, s. 33.

7 – (EYVL L 346, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1995 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1624/95 (EYVL L 155, s. 1). Asetus on kodifioitu yhteisön kalastus- ja vesiviljelyalaa sekä niiden tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä koskevien rakenteellisten tukitoimenpiteiden perusteista ja edellytyksistä 3 päivänä marraskuuta 1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2468/98 (EYVL L 312, s. 19) ja korvattu kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä 17 päivänä joulukuuta 1999 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 2792/1999 (EYVL L 337, s. 10).

"*7 artikla*

Yleiset säännökset

1. Jos pelkällä julkisella tuella rahoitetut kapasiteettisupistukset ovat monivuotisen ohjausohjelman päättyessä mahdollistaneet jonkin jäsenvaltion laivaston tiettyä osaa koskevien tavoitteiden ylittymisen, yksinomaan kyseisestä tuesta johtuvaan uuteen tilanteeseen ei voida vedota uusien kapasiteettien käyttöönottamiseksi.

– –

2. – –

8 artikla

Pyyntiponnistuksen säätely

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava pyyntiponnistuksen säätelytoimenpiteitä, jotta vähintään 5 artiklassa tarkoitettujen monivuotisten ohjausohjelmien tavoitteet saavutetaan.

Jäsenvaltioiden on tarvittaessa toteutettava toimenpiteitä kalastusalusten poistamiseksi pysyvästi kalastuskäytöstä tai niiden kalastustoiminnan rajoittamiseksi.

2. Toimenpiteisiin alusten poistamiseksi pysyvästi kalastustoiminnasta voi erityisesti kuulua:

– romuttaminen,

– siirtäminen pysyvästi kolmanteen maahan, edellyttäen, että kyseisen siirron ei voida olettaa olevan kansainvälisen oikeuden vastainen tai vaikuttavan vahingollisesti kalavarojen säilyttämiseen ja hoitoon,

– kalastusaluksen siirtäminen pysyvästi muuhun kuin kalastuskäyttöön yhteisön vesillä.

– –

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alukset, joita nämä toimenpiteet koskevat, poistetaan kalastusalusrekistereistä ja yhteisön kalastusalusluettelosta. Niiden on lisäksi

varmistettava, että poistetut alukset suljetaan pysyvästi pois kalastuskäytöstä yhteisön vesillä.

3. – –"

8. Nyt esillä olevissa tapauksissa alusten siirtäminen ei kuitenkaan perustunut suoraan rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevaan asetukseen vaan 24.5.1994 tehtyyn Euroopan talousyhteisön ja Argentiinan tasavallan välisiä merikalastussuhteita koskevaan sopimukseen. [8]

9. Sopimuksen johdanto-osan yhdeksännessä kappaleessa todetaan seuraavaa:

"OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että tällä kalastusalalle uudella yhteistyön muodolla varmistetaan pääsy uusiin kalastusmahdollisuuksiin, edistetään Argentiinan laivaston uudistamiseen ja muuttamiseen ja yhteisön laivaston rakenneuudistukseen tähtääviä tavoitteita ja suositaan kalavarojen pitkäaikaista järkiperäistä hyväksikäyttöä".

8 – EYVL 1993, L 318, s. 2.

10. Nyt esillä olevien asioiden kannalta merkityksellisessä sopimuksen 5 artiklassa määrätään seuraavaa:

"1. Sopimuspuolet laativat edellytykset yritysten, joiden pääoma on peräisin yhdestä tai useammasta yhteisön jäsenvaltiosta, sijoittautumiselle Argentiinaan ja yhteisyritysten ja väliaikaisten yhteisyritysten, joihin kuuluu argentiinalaisia ja yhteisön laivanvarustajia ja joiden tarkoituksena on Argentiinan kalavarojen yhteinen hyväksikäyttö ja tarvittaessa jalostus, perustamiselle kalastusalalla pöytäkirjassa n:o 1 ja liitteissä I ja II laadittujen edellytysten mukaisesti.

2. – –

3. Yhteisö suosii laivastonsa rakenneuudistuspolitiikan yhteydessä yhteisön alusten sisällyttämistä Argentiinassa perustettuihin tai perustettaviin yrityksiin. – –"

11. Yhteisön myöntämästä tuesta määrätään sopimuksen 7 artiklan 1 kohdassa, jossa todetaan seuraavaa:

"1. Edellä 5 artiklassa tarkoitettujen yritysten muodostamisen rohkaisemiseksi sopimus-

puolten 6 artiklan mukaisesti valitsemat hankkeet saavat taloudellista tukea pöytäkirjan n:o 1 määräysten mukaisesti."

III Tosiseikat ja asianosaisten vaatimukset

Asia C-34/04 – *Komissio v. Alankomaat*

12. Alankomaita vastaan vireille pantu menettely koskee kahden aluksen, Wiron III:n ja Wiron IV:n, siirtämistä yhteisyritykseen Argentiinan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla. Alukset siirrettiin heinäkuussa 1996. Komissio myönsi tähän tarkoitukseen tukea 16.12.1996 tekemällään Alankomaille, alusten omistajille ja yhteisyritykselle osoitetulla päätöksellä. Tukea myönnettiin kummankin laivan kohdalla 1 852 236 ecua entiselle omistajalle ja 277 835,40 ecua yhteisyritykselle.

13. Alankomaat myönsi tämän jälkeen uusia lisenssejä muille aluksille, jotka merkittiin kalastusalusrekisteriin siirrettyjen alusten tilalle.

14. Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

1) toteaa, että Alankomaiden kuningaskunta on rikkonut yhteisön järjestelmän perustamisesta kalastuslisensseihin sisällytettäviä vähimmäistietoja koskevien sääntöjen vahvistamiseksi 20 päivänä joulukuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3690/93 5 artiklaa, koska se on jättänyt peruuttamatta kalastuslisenssit Wiron III- ja Wiron IV -nimisiltä kalastusaluksilta sen jälkeen, kun kyseiset alukset oli siirretty lopullisesti Argentiinaan

2) velvoittaa Alankomaiden kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

15. Alankomaiden kuningaskunta vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

1) hylkää komission kanteen ja

2) velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Asia C-64/04 – *Komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta*

16. Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan vireille pantu menettely koskee seuraavanlaista tapausta. Vuoden 1996 loppupuolella Cleopatra- ja Ocean Quest -nimisten alusten

omistajat hakivat Argentiinan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla Yhdistyneen kuningaskunnan maatalous-, kalastus- ja elintarviketeollisuusministeriöltä yhteisön tukea edellä mainittujen alusten siirtämiseen yhteisyritykseen. Ministeriö toimitti hakemukset komissiolle ja ilmoitti tässä yhteydessä, että alukset on valittu siirrettäväksi, jotta Pohjanmerellä kalastavien alusten pyyntiponnistusta voidaan vähentää.

17. Tämän jälkeen alusten omistajat siirsivät alusten kalastuslisenssit kolmansille osapuolille korvausta vastaan. Kolmansille osapuolille myönnettiin Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuden perusteella oikeus saada kalastusalukselle tarkoitettu kalastuslisenssi.

18. Kun Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaiset viranomaiset saivat tietää lisenssien siirtämisestä, ne tiedustelivat komissiolta, onko menettely sallittu. Asiasta vastaavat komission yksiköt eivät hyväksyneet tällaista menettelytapaa.

19. Komissio teki kuitenkin 16.12.1996 Yhdistyneelle kuningaskunnalle, alusten alkuperäisille omistajille ja yhteisyrityksille osoitetun päätöksen, jolla myönnettiin yhteisön tukea. Cleopatra-aluksen omistajalle myönnettiin 1 469 592 ecua ja yhteisyritykselle 220 438,80 ecua. Ocean Quest -alusta koskevat tuet olivat 1 316 880 ecua ja 197 532 ecua.

20. Nämä varat myös maksettiin, vaikka Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaiset viranomaiset huomauttivat uudelleen lisenssien siirtämisestä.

21. Komissio vaatii asiassa C-64/04, että yhteisöjen tuomioistuin

1) toteaa, että Yhdistynyt kuningaskunta on rikkonut yhteisön järjestelmän perustamisesta kalastuslisensseihin sisällytettäviä vähimmäistietoja koskevien sääntöjen vahvistamiseksi 20 päivänä joulukuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 3690/93 5 artiklaa, koska se on jättänyt peruuttamatta Cleopatra- ja Ocean Quest -nimisten kalastusalusten kalastuslisenssit sen jälkeen, kun kyseiset alukset siirrettiin pysyvästi Argentiinaan

2) velvoittaa Yhdistyneen kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

22. Yhdistynyt kuningaskunta vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin hylkää komission kanteen ja velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

IV Oikeudellinen arviointi

23. Molemmissa menettelyissä komissio syyttää vastaajana olevaa jäsenvaltiota siitä,

että se on jättänyt peruuttamatta kyseessä olevien kalastusalusten kalastuslisenssit sen jälkeen, kun alukset siirrettiin pysyvästi Argentiinaan.

A *Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artikla*

24. Komissio perustaa väitteensä vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklaan. Sen nojalla lippuvaltiona olevan jäsenvaltion on keskeytettävä määräajaksi tai kokonaan kalastuslisenssit niiltä aluksilta, jotka väliaikaisesti poistetaan käytöstä, ja peruutettava kalastuslisenssit niiltä aluksilta, jotka ovat lopettaneet kalastustoiminnan lopullisesti. Näin ollen on ensinnäkin tarkasteltava, onko kyseessä edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu alusten toiminnan lopettaminen. Tämän jälkeen on mahdollisesti tutkittava, ovatko jäsenvaltiot peruuttaneet kalastuslisenssinsä.

1. Poistaminen kalastuskäytöstä

25. Nyt esillä olevassa menettelyssä riidan kohteena olevat alukset – Alankomaita vastaan aloitetussa menettelyssä Wiron III- ja Wiron IV -nimiset alukset ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan aloitetussa menettelyssä Ocean Quest- ja Cleopatra-nimiset alukset – poistettiin yhteisön rahoitustuella Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan kalastuslaivastoista ja siirrettiin Argentiinan kalastuslaivastoon.

26. Koska kyseessä olevia aluksia käytetään edelleen kalastukseen, ensi arviolta näyttää siltä, ettei niitä ole poistettu käytöstä. Rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklasta kuitenkin ilmenee, että myös kalastusaluksen siirtäminen pysyvästi kolmanteen maahan katsotaan käytöstä poistamiseksi. Lopullisesti poistetut kalastusalukset eivät nimittäin kuulu enää yhteisön laivastoon.

27. Alankomaiden hallitus kiistää rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklan sovellettavuuden Argentiinan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla tapahtuvaan alusten siirtämiseen, mutta olisi järjetöntä, jos alusten siirtämistä ei lisenssien myöntämisen vuoksi katsottaisi pysyväksi käytöstä poistamiseksi. Jos lupia ei nimittäin olisi peruutettu, nämä alukset olisivat mahdollisesti voineet kalastaa yhteisön alusten tapaan yhteisön vesillä tai kiintiöissä.

28. Sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan ja johdanto-osan yhdeksännen kappaleen mukaan siirtämällä aluksia Argentiinaan on lisäksi tarkoitus muun muassa edistää yhteisön laivaston rakenneuudistusta. Näin ollen rakenneuudistustoimia koskevia *yleisiä* sääntöjä voidaan soveltaa joko suoraan tai analogisesti myös alusten siirtämiseen Argentiinaan.[9] Tässä yhteydessä ei tarvitse selvittää, missä määrin sopimuksen erityis-

9 – Vrt. vastaavasti asia C-254/03 P, Eduardo Vieira v. komissio, tuomio 13.1.2005 (Kok. 2005, s. I-237, 36 kohta ja sitä seuraavat kohdat sekä 63 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

säännöt estävät rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen säännösten soveltamisen,[10] koska sopimuksessa ei määrätä, onko alusten siirtäminen Argentiinaan katsottava pysyväksi käytöstä poistamiseksi.

29. Näin ollen siirrettyjen alusten kalastuslisenssit oli peruutettava vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklan nojalla.

2. Lisenssien peruuttaminen

30. Asianosaiset – myös komissio – ovat yhtä mieltä siitä, ettei siirretyillä aluksilla ole enää kalastuslisenssejä.

31. Alankomaiden hallituksen tietojen mukaan Alankomaiden alusten lisenssit peruuntuivat lain nojalla ilman eri toimenpiteitä. Se toteaa, että Alankomaiden kalastusalusrekisteristä vapautuneet paikat vain annettiin uusille aluksille ja niille myönnettiin uudet kalastuslisenssit.

10 – Vrt. valittajan perustelut edellä alaviitteessä 9 mainitussa asiassa Eduardo Vieira v. komissio, tuomion 58 kohta ja julkisasiamies Tizzanon 16.9.2004 samassa asiassa esittämä ratkaisuehdotus, 71 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

32. Yhdistynyt kuningaskunta väittää, että lisenssien haltijat myivät lisenssit kolmansille osapuolille, jotka ovat käyttäneet niitä edelleen muiden kalastusalusten hyväksi. Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan aluksilla ei näin ollen ollut enää lisenssejä, joita olisi voitu peruuttaa, silloin kun alukset poistettiin lopullisesti Yhdistyneen kuningaskunnan laivastosta.

33. Edellä esitetty näkemys näyttää ensi arviolta olevan ristiriidassa lisenssien aluskohtaisuuden kanssa. Kalastusasetuksen 5 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään, että kaikilla yhteisön kalastusaluksilla on oltava aluskohtainen kalastuslisenssi.

34. Yhdistyneen kuningaskunnan ja komission esittämien tietojen mukaan tosiasiassa ei kuitenkaan myydä itse lisenssejä vaan lisenssioikeuksia (licence entitlements). Lisenssi voidaan myöntää vain, jos hakijalla on oikeus lisenssiin. Nyt esillä olevassa tapauksessa tämä on tehty ilmeisesti myytyjen oikeuksien perusteella.

35. Näin ollen vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklassa säädetty edellytys näyttää täyttyneen: laivastosta poistetuilla aluksilla ei ole enää kalastuslisenssejä.

3. Siirrettyjen alusten lisenssien korvaaminen

36. Komissio moittii kuitenkin varsinaisessa väitteessään Alankomaita ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa siitä, että ne myönsivät *muille* kalastusaluksille *uusia* lisenssejä, jotka vastasivat yhteisön tuella kolmannen maan laivastoon siirrettyjen alusten lisenssejä. Komissio väittää näin ollen, että poistetut kapasiteetit korvattiin ottamalla uusia aluksia siirrettyjen alusten tilalle.

37. Voimassa olevassa lainsäädännössä edellä mainitusta asiasta säädetään yksiselitteisesti asetuksen N:o 2371/2002 [11] 11 artiklan 3 kohdassa: tukea myönnetään vasta lisenssin peruuttamisen jälkeen, eikä kalastuslupaa voi myöskään korvata. Vastaavanlaista nimenomaista säännöstä ei kuitenkaan ollut nyt esillä olevien asioiden kannalta merkityksellisenä ajankohtana.

38. Komissio katsoo, että vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklassa edellytetään myös ilman tällaista nimenomaista säännöstä, ettei peruutettua kalastuslisenssiä korvata. [12] Yhdistynyt kuningaskunta hyväksyy tämän tulkinnan, mutta Alankomaat kiistää sen.

39. Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklan sanamuodossa ei kuitenkaan oteta huomioon peruutetut kalastuslisenssit korvaavien lisenssien myöntämistä. Siinä säädetään vain lisenssien peruuttamisesta.

40. Komissio pyrkii näin ollen johtamaan korvaavien lisenssien myöntämiskiellon rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklassa säädetyistä rakenneuudistustoimien tavoitteista ja erityisesti alusten Argentiinaan siirtämiseen myönnettävän tuen tavoitteista.

41. Koska Argentiinan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla tapahtuvan alusten Argentiinaan siirtämisen on tarkoitus edistää yhteisön laivaston rakenneuudistusta, sillä pyritään rajoittamaan yhteisön kalastuskapasiteettia. Kapasiteetti ei pienene, jos lisenssejä myönnetään uusille aluksille, jotka otetaan siirrettyjen alusten tilalle.

11 – Mainittu edellä alaviitteessä 2.

12 – Asetusta (EY) N:o 2371/2002 koskevan komission ehdotuksen (KOM(2002) 185 lopullinen, s. 4) perusteluissa todetaan, että asetuksen N:o 2371/2002 11 artiklan 3 kohta on aiemmin voimassa olleen lainsäädännön mukainen. Espanja, Ranska, Kreikka ja Italia kuitenkin kiistivät pitkään kyseessä olevan säännöksen lainsäädäntömenettelyssä, vrt. neuvoston asiakirja 14231/1/02 REV 1, alaviite 31, ja 15271/02, alaviite 14.

42. Komissio on näin ollen oikeassa siinä, että korvaavien lisenssien myöntäminen siirrettäessä kalastusaluksia yhteisön tuella haittaa tuen *tavoitteiden* toteutumista.

43. Siitä, että käytäntö haittaa tuen tavoitteiden toteutumista, ei voida kuitenkaan vielä päätellä, että myöntämällä korvaavia lisenssejä *rikotaan* vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklaa joko yksin tai luettuna yhdessä rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklan kanssa.

44. Kummassakaan edellä mainitussa säännöksessä ei nimittäin ole mitään viitteitä siitä, että näiden tavoitteiden toteutuminen taattaisiin kieltämällä peruutettujen kalastuslisenssien korvaaminen. Rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklassa ei edes mainita kalastuslisenssiä. Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklassa säädetään ainoastaan velvoitteesta peruuttaa tietyn aluksen kalastuslisenssi. Tämä velvoite täytetään peruuttamalla lisenssi. Peruuttamisvelvollisuudesta ei voida päätellä, millä ehdoilla muille aluksille voidaan myöntää uusia lisenssejä. Tästä säädetään muissa säännöksissä, joissa otetaan huomioon myös kalastuskäytöstä poistamiseen myönnettävän tuen tavoitteet. [13]

45. Kuten Alankomaiden hallitus totesi, komissiolla oli mahdollisuus perustaa lisenssien myöntämisen sääntelyä koskeva väitteensä vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklaan voidakseen nostaa kanteen kyseessä olevia jäsenvaltioita vastaan. Rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta ei sen sijaan tule tässä yhteydessä kyseeseen.

46. Edellä mainitut säännökset eivät kuitenkaan ole nyt esillä olevien kanteiden kohteena. Niillä ei voida siksi myöskään perustella kanteiden hyväksymistä. [14] Alankomaiden hallitus on näin ollen huomauttanut perustellusti, että komissio esittää kanteensa perusteeksi väärän oikeudellisen perustan.

47. Molemmat kanteet on näin ollen hylättävä.

B *Toissijainen muiden säännösten tarkastelu*

48. Siltä varalta, että yhteisöjen tuomioistuin sallii kanteen kohteen laajentamisen, ja korostaakseni, ettei komission ehdottama

13 – Yhdistynyt kuningaskunta mainitsee myös toisen keinon, jolla tuen tehokkuus olisi voitu varmistaa: komissio olisi voinut vaatia, että yhteisön tuki on maksettava takaisin, tai varmistaa, että tuki voidaan vaatia maksettavaksi takaisin, mikäli sen tarkoitus jää toteutumatta. Näin julkisten varojen tuhlaaminen olisi voitu estää järkevästi.

14 – Kanteen kohteen laajentamisesta vrt. asia C-6/04, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 20.10.2005 (Kok. 2005, s. I-9017, 57 kohta ja sitä seuraavat kohdat).

vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklan tulkinta, luettuna yhdessä rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklan kanssa, ole välttämätön, esitän seuraavassa toissijaisesti, ettei komissio ole nyt esillä olevissa menettelyissä näyttänyt toteen myöskään vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklan eikä rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan rikkomista.

51. Neuvosto vahvisti nämä tavoitteet vuonna 1993 tekemällään rakenneuudistuspäätöksellä. Siinä todetaan, että laivastokapasiteettia on tarkoitus rajoittaa tietyillä aloilla ja ettei sitä pidä missään tapauksessa lisätä. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltioiden on toteutettava komission valvonnassa niin kutsuttuja monivuotisia ohjausohjelmia. Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklassa olevalla kalastusasetuksen 11 artiklaa koskevalla viittauksella jäsenvaltiot velvoitetaan näin ollen epäsuorasti noudattamaan rakenneuudistusta koskevia tavoitteita kalastuslisenssejä myöntäessään.

1. Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artikla

49. Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklan nojalla lippuvaltiona olevan jäsenvaltion on hoidettava kalastuslisenssejä ja myönnettävä ne lippunsa alla purjehtiville kalastusaluksille noudattaen kalastusasetuksen 11 artiklan säännöksiä. Tätä kansallista toimivaltaa korostetaan myös kalastusasetuksen 5 artiklan 1 kohdan kahdessa ensimmäisessä alakohdassa.

52. Kuten myös Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukset ilmeisesti myöntävät, uutta kalastuskapasiteettia ei saa näin ollen lähtökohtaisesti hyväksyä. Molempien valtioiden hallitukset katsovat sitä vastoin, että poistettavan kapasiteetin *korvaaminen* on lähtökohtaisesti mahdollista.

50. Toisin kuin Alankomaat totesi väitteessään, josta se lienee sittemmin luopunut, jäsenvaltiot eivät voi myöntää lisenssejä vapaasti, vaan niiden on noudatettava kalastusasetuksen 11 artiklaa. Siinä neuvosto velvoitetaan vahvistamaan tavoitteet ja yksityiskohtaiset säännöt, joilla pyritään saamaan aikaan yhteisön kalatalousalaa koskeva rakenneuudistus kestävän tasapainon saavuttamiseksi kalavarojen ja niiden hyväksikäytön välillä.

53. Tässä yhteydessä ei ole tarpeen selvittää kattavasti, millä ehdoilla poistettavan kapasiteetin korvaaminen on sallittua. Etenkään Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitusten väitteitä [15] ei ole tarpeen tarkastella yksityiskohtaisesti.

15 – Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus väittää lähinnä, että velvoite olla korvaamatta peruutetut lisenssit syntyy vasta sitten, kun aluksilla ei enää ole lisenssiä. Alankomaiden hallituksen mukaan rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevaa asetusta ei voida soveltaa Argentiinan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla tapahtuvaan alusten siirtämiseen.

54. Vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklan, kalastusasetuksen 11 artiklan, vuoden 1993 rakenneuudistuspäätöksen ja kulloinkin sovellettavan monivuotisen ohjausohjelman vastainen menettely edellyttäisi ainakin, että ohjelman tavoitteet ovat jääneet toteutumatta, koska siirretty kapasiteetti on korvattu uudella. Komissio ei ole kuitenkaan todennut mitään tästä asiasta. Ei ole myöskään tietoa siitä, ovatko kyseessä olevat jäsenvaltiot epäonnistuneet tavoitteiden saavuttamisessa ja olisiko peruutettujen lisenssien korvaamatta jättäminen edistänyt toteutumatta jääneiden tavoitteiden saavuttamista. [16]

55. Edellä esitetyn perusteella ei voida todeta, että vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklaa on rikottu.

2. Rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta

56. Korvaavien lisenssien myöntäminen nyt esillä olevissa tapauksissa on kuitenkin saattanut olla vastoin rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa. Edellä mainitussa säännöksessä kielletään poistetun kapasiteetin korvaaminen riippumatta monivuotisissa ohjausohjelmissa vahvistetuista kapasiteetin rajoittamista koskevista tavoitteista. Siinä edellytetään kuitenkin, että kapasiteettisupistukset on rahoitettu *pelkällä* julkisella tuella.

57. Komissio ei kuitenkaan väitä, että alusten siirtäminen olisi rahoitettu pelkällä julkisella tuella. Sitä ei ole myöskään syytä epäillä nyt esillä olevissa tapauksissa, koska alusten omistajien tavoitteena oli selvästikin saada voittoa Argentiinan vesillä harjoitettavasta kalastustoiminnasta. Lisäksi lisenssioikeuksien myynnistä saatava tuotto oli lisäsyy alusten siirtoon ainakin Yhdistyneen kuningaskunnan tapauksessa.

58. Edellä esitetyn perusteella ei voida myöskään todeta, että rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa on rikottu.

3. Toissijaisen tarkastelun tulos

59. Molemmat kanteet on hylättävä myös siinä tapauksessa, että yhteisöjen tuomioistuin katsoo vähimmäistietoja koskevan ase-

16 – Tämä on komission näkökulmasta myös loogista, koska se perustaa kanteensa virheellisesti vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklaan, luettuna yhdessä rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklan kanssa. Nyt esillä olevassa menettelyssä on jätettävä huomiotta, että komissio on tästä huolimatta ilmoittanut, ettei kumpikaan jäsenvaltio ole saavuttanut ohjausohjelmien tavoitteita vuosina 1993–1996 (vuosikertomus neuvostolle ja Euroopan parlamentille kalastuslaivastojen monivuotisten ohjausohjelmien kehityksestä vuoden 1996 lopussa, KOM(97) 352, s. 36 Alankomaiden osalta ja s. 45 Yhdistyneen kuningaskunnan osalta). Koska komissio ei ole ottanut asiaa esiin, kyseessä olevien jäsenvaltioiden ei ole tarvinnut esittää näkemystään asiasta vireillä olevassa menettelyssä. Vuoden 1997 loppua koskevassa vuosikertomuksessa (KOM(99) 157, s. 32 Alankomaiden osalta ja s. 38 Yhdistyneen kuningaskunnan osalta) todetaan sitä paitsi, ettei tavoitteiden toteutumatta jääminen ollut vuotta myöhemmin enää yhtä selvää ainakaan jälkimmäisen jäsenvaltion kohdalla.

tuksen 3 artiklan tai rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan olevan osa kanteiden kohdetta. Edellä mainittujen säännösten tarkastelun perusteella komission ehdottama vähimmäistietoja koskevan asetuksen 5 artiklan tulkinta, luettuna yhdessä rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 8 artiklan kanssa, tarkoittaisi, että vähimmäistietoja koskevan asetuksen 3 artiklassa ja rakenteellisia tukitoimenpiteitä koskevan asetuksen 7 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädettyjä vaatimuksia on kierretty.

V Oikeudenkäyntikulut

60. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt molemmat asiat, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitusten vaatimusten mukaisesti.

VI Ratkaisuehdotus

61. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee asian C-34/04 ja asian C-64/04 seuraavasti:

1) Kanteet hylätään.

2) Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.